

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 15.07.2004
KOM(2004)431 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG
EUROPA-PARLAMENTET
Finansiering af Natura 2000**

**{SEK(2004)770}
{SEK(2004)771}**

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	3
2.	Natura 2000	4
2.1.	Natura 2000-netværket – Status og fremtidsudsigter	4
2.2.	Forvaltning af Natura 2000 – Omkostninger og fordele	5
3.	Vejen til rammebestemmelser for Fællesskabets medfinansiering	6
3.1.	Fællesskabets medfinansiering af Natura 2000-nettet - Retsgrundlaget	7
3.2.	EU-finansieringsinstrumenter – Eksisterende medfinansiering	7
4.	Konklusioner og de næste trin	8

1. INDLEDNING

På Det Europæiske Råds møde i Gøteborg i juni 2001¹ indgik europæiske stats- og regeringschefer en forpligtelse om at vende tilbagegangen i biodiversitet i Den Europæiske Union til opgang inden 2010. Natura 2000-nettet af beskyttede områder, der udgøres af lokaliteter udpeget i henhold til Fællesskabets direktiver om fugle og naturtyper spiller en nøglerolle i fællesskabsindsatsen for bevaring af biodiversiteten. Det er vigtigt for at imødekomme den forpligtelse, der blev indgået i Gøteborg.

På trods af biodiversitetens betydning for samfundet og styrken af de økonomiske argumenter for bevaring, har de af EU og medlemsstaterne truffne foranstaltninger været utilstrækkelige. Den europæiske biodiversitets overordnede tilstand er dårlig, og den gennemgående tendens² peger på fortsat tilbagegang. I Det Europæiske Miljøagentur's tredje miljøvurdering³ (2003) stod der, at *"vigtige økosystemer er fortsat i risikozonen"* medens *"tendenserne for artspopulationer er blandede, nogle tidligere yderst truede arter er begyndt at komme sig, andres antal falder fortsat med alarmerende hast [og] der ses nu også tydelige tegn på tilbagegang for tidligere almene arter."* Fællesskabet har erkendt, at biodiversitetsbeskyttelse ikke blot er en valgmulighed, men snarere et kritisk element af bæredygtig udvikling. Den forpligtelse, som stats- og regeringschefer indgik i Gøteborg, til at vende tilbagegangen i EUs biodiversitet inden år 2010, anerkendes som et hovedelement i EU's strategi for bæredygtig udvikling⁴ og er beskrevet mere detaljeret i det sjette miljøhandlingsprogram (2002-2012)⁵, hvor natur og biodiversitet er en af de fire nøgleprioriteter. Nøgleaktiviteterne i det sjette miljøhandlingsprogram omfatter gennemførelse af Fællesskabets strategi for biodiversitet⁶ og handlingsplaner⁷, herunder fuldstændig gennemførelse af naturdirektiverne⁸ og navnlig oprettelse af et netværk af beskyttede områder, Natura 2000-netværket⁹. Dette kræver mere hjælp fra Fællesskabet i form af finansiel støtte til at fremme bæredygtig anvendelse af områderne og forvaltningen heraf.

¹ Formandskabets konklusioner af Det europæiske Råd i Gøteborg, den 15. og 16. juni 2001.

² Europe's Environment, The Dobris Assessment (kun udgivet på engelsk). 1999. Det Europæiske Miljøagentur. Kapitel 29.

³ Europe's Third Environmental Assessment. Environmental Assessment Report no.10 (Europas tredje miljøvurdering. Miljøvurderingsrapport 10). Det Europæiske Miljøagentur. 2003. Kapitel 11.

⁴ Meddelelse fra Kommissionen. En bæredygtig udvikling i Europa for en bedre verden: En EU-strategi for bæredygtig udvikling. KOM(2001) 264 endelig.

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1600/2002/EF af 22. juli 2002 om fastlæggelse af Fællesskabets sjette miljøhandlingsprogram (EFT L242 af 10.9.2002, s.1).

⁶ KOM(1998) 42 endelig.

⁷ KOM(2001) 162 endelig, bind I-V.

⁸ Rådets direktiv 79/409/EØF om beskyttelse af vilde fugle (EFT L 103 af 25.4.1979, s. 1) og Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (EFT L 206 af 22.7.1992, s. 7), som ændret ved Rådets direktiv 97/62/EF af 27. oktober 1997 om tilpasning til den tekniske og videnskabelige udvikling af direktiv 92/43/EØF (EFT L 305 af 8.11.1997, s. 42).

⁹ "... oprettelse af Natura 2000-nettet og gennemførelse af de nødvendige tekniske og finansielle instrumenter og foranstaltninger, der kræves for dets fuldstændige gennemførelse og for beskyttelsen uden for Natura 2000-områder af arter, der er beskyttet i henhold til direktivet om naturtyper og direktivet om vilde fugle". Artikel 6, stk. 2, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1600/2002/EF om fastlæggelse af Fællesskabets sjette miljøhandlingsprogram.

Habitatdirektivet (92/43/EØF) behandler også spørgsmålet om Fællesskabets medfinansiering af Natura 2000. I en af betragtningerne anerkendes det, at *”vedtagelsen af foranstaltninger, som skal fremme bevaringen af prioriterede naturtyper og prioriterede arter af fællesskabsbetydning, er alle medlemsstaters fælles ansvar; dette kan imidlertid pålægge visse medlemsstater en urimelig stor økonomisk byrde på grund af dels den ulige fordeling af sådanne levesteder og arter i hele Fællesskabet, dels det faktum, at princippet om, at forureneren betaler, kun kan finde begrænset anvendelse i det særlige tilfælde, som bevaring af naturen udgør”*. *”Der er derfor enighed om, at der i dette ganske særlige tilfælde skal fastsættes bestemmelser om et bidrag gennem EF-samfinansiering inden for grænserne af de ressourcer, der står til rådighed i henhold til Fællesskabets afgørelser;...”*. Direktivets artikel 8 indeholder bestemmelser om Fællesskabets medfinansiering af netværket (bilag 2).

Spørgsmålet omkring passende fællesskabsstøtte til gennemførelse af Natura 2000-nettet har været genstand for både Rådets resolution og Parlamentets beslutning. Til udformning af svaret på disse anmodninger fik Kommissionen hjælp fra en ekspertgruppe, der bestod af repræsentanter fra medlemsstaterne og forskellige grupper af berørte parter. Gruppens rapport, der blev afleveret til Kommissionen i december 2002¹⁰ satte tal på de finansielle behov med hensyn til Natura 2000-nettet og gennemgik Fællesskabets erfaring med fællesskabsfinansiering hidtil, og i rapporten var der ligeledes beskrevet og drøftet Fællesskabets muligheder for at medfinansiere nettet fremover. Kommissionen fulgte rapporten op med et spørgeskema, der blev sendt til EU-15 og de nye medlemsstater, med det formål at få mere detaljerede oplysninger om omkostningerne.

2. NATURA 2000

2.1. Natura 2000-netværket – Status og fremtidsudsigter

Natura 2000 er det europæiske økologiske netværk af lokaliteter, der er oprettet i medfør af habitatdirektivet. Der er sket store fremskridt med oprettelsen af Natura 2000-nettet, idet medlemsstaterne har udpeget over 18 000 lokaliteter. I dag dækker netværket et område på 63,7 mio. hektar, herunder et betydeligt havområde på 7,7 mio. hektar; netværkets landområde (ca. 56 mio. hektar) tegner sig for omkring 17,5 % af EU's (EU-15) landområde. Nu da nettet er ved at være færdigt, skal der lægges større vægt på aktiv forvaltning af lokaliteterne, således der sikres en langsigtet bevaring og opnåelse af de økonomiske og samfundsmæssige målsætninger for nettet. Dette udløser så spørgsmålet om at finde tilstrækkelig finansiering på alle planer for at sikre, at Natura 2000 bliver et dynamisk element i EUs biodiversitetsstrategi. Investeringer, der fremmer bæredygtig anvendelse af områderne og adgang for besøgende, er særlig vigtige, hvis det skal sikres, at nettets potentiale bidrager til den lokale økonomiske udvikling.

Oprettelsen af Natura 2000-nettet er en stor præstation. Det er altafgørende, at udpegningsforløbet som fastsat i habitatdirektivet nærmer sig sin afslutning, således at opmærksomheden nu mere rettes mod forvaltningen af lokaliteterne. Udarbejdelsen af forvaltningsplaner er allerede startet i de fleste medlemsstaterne og skulle være afsluttet inden for de kommende 2 til 3 år. Gennemførelsen af disse planer udløser så spørgsmålet om, hvorvidt de nødvendige finansielle og andre ressourcer er til rådighed.

¹⁰ Kan læses på nettet: http://europa.eu.int/comm/environment/nature/natura_articles.htm

2.2. Forvaltning af Natura 2000 – Omkostninger og fordele

2.2.1. *Finansielle behov*

Bestemmelserne i habitatdirektivet fastsætter klart, at ansvaret for at sikre forvaltningen af Natura 2000-lokaliteterne ligger hos medlemsstaterne. I praksis er dette ansvar for mange medlemsstaters vedkommende uddelegeret til nationale og regionale bevaringsagenturer, eller det er i tilfælde af føderale stater defineret som de regionale myndigheders ansvar.

Natura 2000-nettets finansielle behov vedrører en lang række forskellige foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre en effektiv bevaring af de udpegede områder. Det omfatter også foranstaltninger, der fremmer offentlighedens anvendelse af og adgang til lokaliteterne på måder, der stemmer overens med bevaringsmålene. Disse foranstaltninger kan være engangsinvesteringer, såsom erhvervelse af arealer eller genopretning af truede levesteder eller landskabstræk, eller det kan være foranstaltninger over længere perioder, såsom regelmæssig aktiv forvaltning af vegetationen og andre træk, samt overvågning af lokaliteten eller arter. De kan direkte vedrøre indsats på stedet, eller være en overordnet forvaltning af området, uddannelse og oplysningskampagner, der sikrer, at områderne og deres særtræk beskyttes mod de forskellige lokale og mere strategiske påvirkninger. Der er i bilag 3 en detaljeret liste over de foranstaltninger og aktiviteter, der er nødvendige for oprettelsen og forvaltningen af Natura 2000-nettet. De nødvendige aktiviteter falder, som det fremgår, i fire brede kategorier. Denne opdeling i kategorier er nyttig for den videre drøftelse af både omkostninger og støtteberettigelse med henblik på finansiering.

2.2.2. *Overslag over omkostninger ved Natura 2000-nettet*

Oprettelse af Natura 2000-nettet har forårsaget omkostninger for forskellige grupper. Hvis udviklingsrettigheder begrænset, kan jordpriserne falde (selv om nærliggende områder måtte se højere jordpriser). Natura 2000 kunne medføre restriktioner for landbrugsmetoder og fiskeri, og tiltaget foranlediger problemer i transport- og byggerisektorerne. Minedrifts- og skovbrugsaktiviteter i Natura 2000-områder berøres ligeledes, enten ved restriktioner for deres aktivitet, eller fordi der er yderligere omkostninger forbundet med ændringer i den måde, hvorpå aktiviteten blev udført. Staten bliver måske nødt til at erhverve minedrifts- og/eller udvindingsrettigheder og betale erstatning for mistede indtægter til skovejere. I betragtning af nettets udbredelse – det dækker ca. 60 mio. ha og ca. 17,5 % af EU-15 – er det ikke overraskende, at de forventede omkostninger er betydelige. Analysen, der er forelagt i bilag 8, tager ikke disse omkostninger i betragtning, undtagen hvor de anses for at være omkostninger i forbindelse med forvaltning af Natura 2000-nettet.

Ved udarbejdelsen af de nedenstående omkostningsskøn har Kommissionen trukket på ekspertgruppens rapport og et spørgeskema, som medlemsstaterne har udfyldt. Svarene på dette spørgeskema førte til et omkostningsskøn på 3,4 mia. EUR pr. år for EU-15. Dette tal blev ekstrapoleret for at beregne omkostningerne for de 10 nye medlemsstater og resulterede i samlede omkostninger for EU-10 på mellem 0,63 mia. EUR og 1,06 mia. EUR pr. år, hvilket bringer skønnet for omkostninger i alt op på 4,0-4,4 mia. EUR pr. år for den udvidede Union. Der kan dog sættes spørgsmålstegn ved skønnet for de nye medlemsstater på grund af de anvendte formodninger.

På grund af spørgsmålene om de første skøns troværdighed og sammenlignelighed blev der sendt et nyt spørgeskema til medlemsstaterne og de tiltrædende lande i juni 2003 med anmodning om mere detaljerede og begrundede talprojektioner. Analyse af disse oplysninger førte til et revideret skøn på 6,1 mia. EUR for EU-25 (tabel 3 i bilag 8). Omkostningsskønnet på 6,1 mia. EUR er det mest troværdige skøn på det nuværende tidspunkt for meddelelsen. Det kan og bør forbedres yderligere. Medlemsstaterne vil blive bedt om at revidere de meddelte tal på basis af alment vedtagne metoder for omkostningsskøn. De forventede fremskridt med udarbejdelse af forvaltningsplaner i de kommende år skulle give et solidt grundlag for at forbedre disse omkostningsskøn.

2.2.3. Fordele

Beskyttelse af biodiversitet gennem Natura 2000-nettet kan give betydelige økonomiske og samfundsmæssige fordele. *Økonomiske fordele* kan opstå fra økosystemtjenester (f.eks. vandrensning og –forsyning, beskyttelse mod jorderosion), frembringelse af levnedsmidler og træprodukter og aktiviteter i/ved lokaliteten eller/og tilknyttet lokaliteten, såsom turisme¹¹, uddannelse og undervisning såvel som direkte salg af produkter fra Natura 2000-lokaliteter. Dette kan medføre betydelige lokale indtægter og beskæftigelse såvel som mere vidtrækkende regionale udviklingsfordele (bilag 4). *Samfundsmæssige fordele* kan omfatte større beskæftigelses- og diversificeringsmuligheder for de lokale beboere, der fører til større økonomisk stabilitet og forbedrede levevilkår, bevaring af kulturarven (såvel som af naturen) og muligheder for miljøuddannelse, fritidsaktiviteter, sundhed og herlighedsværdier.

Der ikke er blevet foretaget nogen overordnet vurdering af sådanne fordele på EU-plan, men nogle undersøgelser af fordelene ved bevaring af vores naturarv har givet visse indikationer af deres potentielle betydning. En overordnet vurdering af de mange fordele, bekymringer og afvejninger kan vise, hvordan Natura 2000-lokaliteter kan blive en drivkraft for bæredygtig udvikling i den lokale økonomi og bidrage til at underbygge de lokale landsamfund. Hvis det skal lykkes at oprette Natura 2000-nettet og integrere det i de samfundsøkonomiske dimensioner af en udvidet Europæisk Union, skal disse spørgsmål drøftes aktivt med alle berørte parter.

3. VEJEN TIL RAMMEBESTEMMELSER FOR FÆLLESSKABETS MEDFINANSIERING

Medfinansiering af Natura 2000 på EU-niveau er berettiget i en række tilfælde af forskellige grunde. Fordelene ved en rigere biodiversitet deles på den ene side vidt og bredt i Unionen, medens omkostningerne bæres af de medlemsstater, der har den mest forskelligartede og rige biodiversitet og deraf de fleste beskyttede områder, som det anerkendes i en af betragtningerne til habitatdirektivet. På den anden side bør integrering af miljøhensyn i regional-, landbrugs- og egnsudviklingspolitikkerne ligeledes berettige bidraget fra disse politikker til finansiering af Natura 2000 i form af en kombineret anvendelse af de tilsvarende gældende EU-finansieringsinstrumenter. Det må ikke glemmes, at Natura 2000 ikke kun giver et væsentligt bidrag til EU-miljøpolitikken, men også bidrager til regional-, landbrugs- og egnsudviklingspolitikkerne.

¹¹ Europa-Kommissionen (2003) "Using natural and cultural heritage to develop sustainable tourism in non-traditional tourism destinations."

Ekspertgruppens rapport behandlede 3 muligheder for medfinansiering:

- anvendelse af allerede eksisterende EU-fonde (navnlig Udvikling i Landdistrikter, Struktur- og Samhørighedsfondene samt Life-Natur)
- udvidelse og opgradering af Life-Natur-instrumentet, så det bliver det primære finansieringsinstrument
- oprettelse af et nyt finansieringsinstrument reserveret Natura 2000.

Mange interessegrupper har sat spørgsmålstegn ved, om de i øjeblikket tilgængelige finansieringsinstrumenter er vidtrækkende nok i anvendelsesområde og dækning til på passende vis at yde tilstrækkelig medfinansiering af Natura 2000-nettet. Erfaringen hidtil viser, at der er begrænsninger forbundet med de gældende instrumenter. I det følgende afsnit behandles kort den hidtil høstede erfaring med eksisterende medfinansieringsordninger, før der gås videre med en vurdering af mulighederne for fremtiden.

3.1. Fællesskabets medfinansiering af Natura 2000-nettet - Retsgrundlaget

I habitatdirektivet (bilag 2) anerkendes eksplicit behovet for vedvarende fællesskabsstøtte til forvaltning af Natura 2000 i exceptionelle tilfælde, gennem medfinansiering fra Fællesskabets finansieringsinstrumenter i tilfælde, hvor Natura 2000 måtte pålægge medlemsstater en meget stor finansiel byrde, navnlig medlemsstater med en høj koncentration af arter og naturtyper af fællesskabsbetydning. Som det fremgår af tabel 1 i bilag 1 er der betydelige forskelle med hensyn til omfanget af udpegelser i de forskellige medlemsstater. Artikel 8 indeholder derfor bestemmelser om EF-medfinansiering, på anmodning fra en medlemsstat, af de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre en gunstig bevaringsstatus for arter og levesteder, der er udpeget som særlige bevaringsområder. Artikel 8 specificerer imidlertid ikke direkte, hvilken type fællesskabsmidler der kunne anvendes til medfinansiering.

Medlemsstaterne har anvendt forskellige eksisterende EU-støttekilder til medfinansiering af bestemte omkostninger i forbindelse med forvaltning af lokaliteter, der er foreslået som eller udpeget til Natura 2000-lokaliteter (bilag 5). Fondene, der hidtil er blevet brugt til dette formål, omfatter Strukturfondene (især EFRU, EUGFL, Udviklingssektionen i nogle regioner og Interreg- og Leader-tiltag), Samhørighedsfonden, EUGFL, Garantisektionen (til finansiering af tiltag inden for udvikling af landdistrikter, herunder ledsageforanstaltninger) og Life (især Life-Natur).

3.2. EU-finansieringsinstrumenter – Eksisterende medfinansiering

Disse fonde har givet muligheder for støtte til forvaltnings- og investeringsbehov for Natura 2000-nettet (i bilag 6 præsenteres mulighederne for Natura 2000 i henhold til bestemmelserne om landdistrikternes udvikling). EU har stillet midler til rådighed, men ansvaret for gennemførelsen af Natura 2000 ligger hos medlemsstaterne. Derfor har medlemsstaterne i forbindelse med finansieringsprogrammer besluttet, hvordan Natura 2000 bedre kan indgå i deres nationale programmer for strategisk planlægning, strukturel udvikling eller landdistrikters udvikling og andre udviklingstiltag, såsom Leader og Interreg eller Samhørighedsfonden.

Medlemsstaterne har anvendt disse muligheder på forskellige måder af to grunde. For det første har medlemsstaterne ikke alle finansieringsinstrumenter (såsom Samhørighedsfonden)

og ressourcer (mål 1-regioner) til rådighed. For det andet kan medlemsstaterne selv frit foreslå programmer, der afspejler deres specifikke strategiske fremgangsmåder og udviklingsprioriteter til alle instrumenterne. At finansiere Natura 2000 har derfor været en mulighed, men ikke en forpligtelse.

Hidtil har hovedsagelig de medlemsstater, der kan få mål 1-støtte, medtaget foranstaltninger til forvaltning af Natura 2000-nettet i deres programmer. Støtte til disse regioner har været berettiget ved den relativt store dækning af Natura 2000, den økonomiske situation i regionen og det forventede bidrag fra disse udgifter til regionaludviklingen. Nogle lande (f.eks. Grækenland og Portugal) har brugt en programtilgang, der har gjort det muligt for dem at iværksætte nettet ved at støtte projekter, der sigter mod både at støtte administration, forvaltning og infrastruktur, og som giver information. Andre har haft problemer med at udarbejde og vælge hensigtsmæssige foranstaltninger i deres regionale operationelle programmer (f.eks. Italien). Dette viser, at det er nødvendigt med en omhyggeligt udarbejdet strategisk planlægning, der omfatter programmer. Ressourcerne til landdistrikters udvikling er hidtil kun blevet brugt af nogle få medlemsstater. Nogle tyske Länder og italienske og spanske regioner har anvendt bestemmelserne i artikel 16 i forordning nr. 1257/99 i deres planer for landdistrikters udvikling. Andre lande (f.eks. Spanien, UK, Tyskland, Grækenland og Østrig) har valgt at udvikle miljøvenlige landbrugstiltag, der specifikt var rettet mod at imødekomme behov i deres Natura 2000-områder. Der er også andre tiltag, der støtter miljøvenlig praksis i Natura 2000-lokaliteter (såsom økologisk landbrug, landbrugspraksis der fremmer integreret plantebeskyttelsesteknikker osv.), men der foreligger kun få oplysninger fra medlemsstaterne om, hvor store landbrugsarealer under miljøvenlige ordninger, der ikke specifikt er rettet mod Natura 2000-lokaliteter, der er blevet udpeget som Natura 2000.

Hvad der er muligt i nogle medlemsstater på grund af tilstrækkelige finansielle ressourcer, kan være langt sværere i andre medlemsstater. Desuden er der med alle fonde og tiltag forbundet begrænsninger, såsom støtteberettigelse for nogle regioner eller lande, som det er tilfældet med Samhørighedsfonden, og for bestemte forvaltningsforanstaltninger, ordninger og modtagere, som det er tilfældet med EFRU og EUGFL. De nylige ændringer i den fælles landbrugspolitik, der blev vedtaget med 2003-reformen, og Kommissionens nylige forslag til EU's nye samhørighedspolitik (bilag 7) har imidlertid medført en forøgelse af medfinansieringsmulighederne for nettet generelt. Lad os nu se, hvordan medlemsstaterne vil integrere de forhåndenværende muligheder i deres programmer og planer for den næste finansieringsperiode.

4. KONKLUSIONER OG DE NÆSTE TRIN

Beskyttelsen af Europas biodiversitet har nået et afgørende punkt. Der blev på Det Europæiske Råd i Gøteborg enighed om at satse på at standse tilbagegangen i Europas biodiversitet inden 2010. Retsgrundlaget og de politiske rammebestemmelserne er på plads, og der er blevet udpeget lokaliteter til at udgøre Natura 2000-nettet. Effektiv forvaltning af områderne er altafgørende for at nå Gøteborg-målet.

Der skal nu vælges klart mellem integrering af Natura-finansiering i andre relevante fællesskabspolitikker og en separat fond. Resultaterne af høringen af medlemsstater og berørte parter¹² har vist en klar deling af meninger om dette spørgsmål. De fleste medlemsstater gik ind for integrationsmuligheden, medens berørte parter syntes at foretrække en separat Natura 2000-fond. På trods af de ovenfor udstukne begrænsninger finder Kommissionen, at integreringsmuligheden er den bedste tilgang af følgende grunde:

- den vil sikre, at forvaltningen af Natura 2000-lokaliteter er et led i de overordnede arealforvaltningspolitikker i EU. Således vil landbrug i Natura 2000-områder blive en del af den fælles landbrugspolitik's finansielle støtte og strukturel støtte, der indgår i politikkerne for regionaludvikling og landdistrikternes udvikling. Denne komplementære tilgang vil gøre det muligt for Natura 2000-nettet at spille sin rolle som beskytter af Europas biodiversitet bedre, end hvis Natura-lokaliteter anses for isolerede eller forskellige fra den overordnede politik.
- det vil give medlemsstaterne mulighed for at opstille prioriteter og udvikle politikker og foranstaltninger, der afspejler deres nationale og regionale særtræk.
- det vil modarbejde dobbeltarbejde og overlapning af Fællesskabets forskellige finansieringsinstrumenter og de administrative komplikations- og transaktionsomkostninger, der ville være forbundet med sådant dobbeltarbejde.

Kommissionen vil derfor foreslå, som led i den kommende forslagspakke af retsakter om de fremtidige finansieringsperspektiver, at gøre det muligt for medlemsstaterne at modtage medfinansieringsstøtte til bestemte aktiviteter i Natura 2000-områder fra forskellige eksisterende instrumenter.

Kommissionen har givet udtryk for sin forpligtelse til Natura 2000 i en nylig meddelelse ”Fremtiden skaber vi i fællesskab¹³”, der udstikker retningslinjerne for den næste finansieringsperiode. Den anfører, at den fremtidige politik for landdistrikters udvikling efter 2006 efter dens mening *bl.a.* bør struktureres omkring:

- Forbedring af miljø og natur ved hjælp af støtte til arealforvaltning, herunder medfinansiering af udviklingsaktioner for landdistrikter i forbindelse med Natura 2000-naturbevaringsområder.

En af de vigtige aktiviteter, der er medtaget blandt miljøprioriteter for perioden 2007-2012, er desuden:

- Udvikling og gennemførelse af Natura 2000-nettet af lokaliteter med henblik på bevaring af den europæiske biodiversitet samt gennemførelse af handlingsplanerne for biodiversitet.

¹² Rapporten om høringen angående finansiering af Natura 2000 kan læses her: http://europa.eu.int/comm/environment/nature/nature_conservation/natura_2000_network/financing_natura_2000/index_en.htm

¹³ Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet ”Fremtiden skaber vi i fællesskab: Politikudfordringer og budgetmidler i det udvidede EU 2007-2013”, KOM(2004) 101 endelig.

Dette forudsætter hensigtsmæssige forslag i den kommende revision af forordningen om landdistrikters udvikling, som bygger på de gældende muligheder for fremme og medfinansiering af foranstaltninger for landdistrikters udvikling, der er tilknyttet gennemførelse af Natura 2000, herunder forvaltning af naturbeskyttelsesområder på agerjord og i skove samt tilskynde til medlemsstaternes udnyttelse af disse muligheder. Den europæiske samhørighedspolitik, der gennemføres gennem Samhørigheds- og strukturfondene, muliggør allerede støtte til investering i infrastruktur i Natura 2000-områder i henhold til nationale, regionale og grænseoverskridende programmer inden for rammerne af miljøprojekter og – programmer, hvor de kan bidrage til regionens overordnede økonomiske udvikling. I sit forslag til revision af Struktur- og samhørighedsfondene vil Kommissionen bibeholde denne mulighed¹⁴ og efterfølgende sørge for passende vejledning i, hvordan Gøteborg-forpligtelsen kan bringes i værk. Ud over den støtte, der gives fra struktur- og landdistriktsudviklingsfondene, vil der i det foreslåede finansieringsinstrument for miljøet indgå støtte til Natura 2000-nettet. Støtten herfra vil hovedsagelig blive til støtteforanstaltninger, såsom netværksarbejde omkring bedste fremgangsmåde, kommunikation og oplysningskampagner for offentligheden.

Det er derfor hensigten, at fællesskabsfonde og primært fondene for strukturudvikling og udvikling af landdistrikter skal muliggøre omfattende medfinansiering til gennemførelse af Natura 2000-nettet. Det er imidlertid ikke muligt at fastsætte et mål for støttesatsen, fordi de endelige udgifter vil afhænge af, hvilken prioritet der tillægges Natura 2000 i de enkelte medlemsstaters programmer. Kriterierne for støtteberettigelse vil blive fastlagt i hver af disse forordninger, og de generelle regler for hver fond vil finde anvendelse.

Der kræves yderlige arbejde med hensyn til at forbedre omkostningsskøn og til at opstille gennemførelsesprogrammer på nationalt plan, der vil være nødvendige for at kunne udnytte fællesskabsmidlerne effektivt. Medlemsstaternes igangværende arbejde med forvaltningsplaner for Natura 2000-lokaliteter burde bidrage til bedre omkostningsskøn.

Det er vigtigt at sikre, at valget med at integrere Natura 2000-nettets finansieringsbehov i andre sektorpolitikker, som udstukket i denne meddelelse, resulterer i tilstrækkelig overordnet finansiering for at sikre nettets målsætninger. Kommissionen vil derfor tilskynde medlemsstaterne til behørigt at overveje behovene i forbindelse med Natura 2000, når de udarbejder deres programmer for disse midler. Kommissionen vil ligeledes overveje, om der skal offentliggøres en mere detaljeret vejledning i, hvordan disse midler kan anvendes til at støtte Natura 2000-nettet.

¹⁴ Der kunne skabes en ny mulighed for medfinansiering med Kommissionens forslag til et nyt finansieringsinstrument for grænseoverskridende samarbejde ved Fællesskabets ydre grænser.

Hvilken type medfinansiering vil Fællesskabet yde Natura 2000 i fremtiden?

Det er ikke muligt præcist at angive på forhånd, hvor store beløb der måtte blive givet om året til medfinansiering af Natura 2000-lokaliteter fra 2007 og fremover, eftersom det vil være op til hver medlemsstat og region at afgøre, hvordan der skal tages hensyn til områdernes behov ved opstillingen af de nationale og regionale programmer under de forskellige fonde. Det foreslås ikke at markere fastsatte beløb inden for hver fond, eftersom forholdene i hver medlemsstat vil være forskellige.

Det er derfor ikke muligt på forhånd at angive, hvor mange af de omkostninger, der er anslået i denne meddelelse til Natura, der måtte blive finansieret over fællesskabsbudgettet. Den følgende illustration, der er baseret på erfaringerne fra perioden 2000-2006, viser imidlertid hvordan den foreslåede ordning kunne virke.

Medfinansieringssatsen ved investeringer/aktiviteter i de specifikke tilfælde, der omfattes af EU-støtte, vil blive fastsat i hver enkelt forordning og vil variere (i øjeblikket er det f.eks. maksimalt 50-85 %) For forenklingens skyld: hvis medfinansieringen deles 50/50 mellem Fællesskabet og medlemsstaterne, ville det betyde, at op til halvdelen af de anslåede omkostninger kunne komme fra Fællesskabet. Der foreligger ikke nøjagtige tal for udgifterne, men det kan anslås, at der årligt gives omkring 500 mio. EUR gennem foranstaltninger til landdistrikters udvikling, der støtter forvaltning af Natura 2000. Tages der højde for udvidelse og færdiggørelse af områdeudpegning, forventes det – afhængig af medlemsstaternes valg i deres udviklingsplaner for landdistrikter – at dette tal vil stige betydeligt i de kommende år. Der foreligger ikke tilsvarende tal for strukturfondene, så det er ikke muligt at foretage lignende eller illustrerende fremskrivninger i øjeblikket. Den overordnede andel af miljøprojekter i strukturfondene er imidlertid ret betydelig, og der gives allerede væsentlige beløb ud til naturbeskyttelse i nogle medlemsstater.